BANCA NAŢIONALĂ A MOLDOVEI

H O T Ă R Â R E
pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii de către societăţile de asigurare sau de reasigurare şi cerinţele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare

nr. 243 din 26.09.2024
(în vigoare 04.10.2024)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 419-422 art. 782 din 04.10.2024

* * *

UE

În temeiul prevederilor art.39 alin.(2), art.116 alin.(3) din Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.129-133, art.229), Comitetul executiv al Băncii Naţionale a Moldovei

HOTĂRĂŞTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii de către societăţile de asigurare sau de reasigurare şi cerinţele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare (se anexează).

2. Societatea de asigurare sau de reasigurare va elabora Politica privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREŞEDINTELE COMITETULUI EXECUTIV
AL BĂNCII NAŢIONALE A MOLDOVEI **Anca-Dana DRAGU**

Nr.243. Chişinău, 26 septembrie 2024.

Aprobat prin
Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naţionale a Moldovei
nr.243 din 26 septembrie 2024

REGULAMENT
privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii pentru societăţile de asigurare sau de reasigurare şi cerinţele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare

Prezentul Regulament transpune parţial (transpune pct.1.1-1.9, pct.1.11, pct.1.13-1.21, pct.1.24-1.29) Ghidul privind riscul propriu şi evaluarea solvabilităţii EIOPA-BoS-14/259.

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

1. Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii pentru societăţile de asigurare sau de reasigurare şi cerinţele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare (în continuare – Regulament) are drept scop stabilirea normelor şi conţinutul evaluării de către societăţile de asigurare sau de reasigurare a riscurilor proprii şi a solvabilităţii, precum şi reglementarea instrumentelor cantitative, utilizate pentru evaluarea capacităţii societăţilor de asigurare sau de reasigurare de a întruni cerinţele ratei de solvabilitate în situaţia posibilelor evenimente sau modificări viitoare ale condiţiilor economice care ar putea avea efecte nefavorabile asupra situaţiei financiare.

2. Dispoziţiile prezentului Regulament se aplică următorilor subiecţi, denumiţi în continuare societate:

2.1. societăţilor care deţin licenţă pentru desfăşurarea activităţii de asigurare sau de reasigurare şi activează pe teritoriul Republicii Moldova, precum şi sucursalelor acestora din statele terţe;

2.2. sucursalelor societăţilor de asigurare sau de reasigurare din statele terţe în ceea ce priveşte activitatea acestora desfăşurată în Republica Moldova;

2.3. societăţilor de asigurare sau de reasigurare participative, care fac parte dintr-un grup.

3. Societatea este obligată să realizeze, în conformitate cu strategia sa de afaceri, o evaluare internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii, având în vedere profilul propriu de risc, cel puţin odată pe an şi ori de câte ori profilul de risc este modificat semnificativ. Societatea elaborează pentru evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii proceduri proprii, adaptate la structura organizatorică şi la sistemul său de management al riscurilor, ţinând cont de natura, amploarea şi complexitatea riscurilor inerente activităţii sale. Societatea compozită realizează separat evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii pentru categoria "asigurări generale" şi categoria "asigurări de viaţă".

4. Termenii şi expresiile utilizate în Regulament au semnificaţiile prevăzute în Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare. De asemenea, în sensul Regulamentului, se utilizează următoarele noţiuni:

4.1. *apetit la risc* – nivelul absolut al riscurilor şi tipurile acestora, pe care societatea este dispusă să le asume în limita capacităţii sale de risc, conform strategiei de afaceri în vederea realizării obiectivelor sale;

4.2. *evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii* (în continuare - evaluarea internă) **–** ansamblul strategiilor, proceselor şi procedurilor utilizate de către societate pentru a identifica, evalua, monitoriza, administra şi raporta riscurile pe termen scurt şi pe termen lung cu care se confruntă sau se poate confrunta şi determinarea de către societate a fondurilor proprii necesare pentru a se asigura că nevoile sale de solvabilitate sunt îndeplinite în orice moment;

4.3. *matricea riscurilor* – instrument care identifică şi analizează riscurile potenţiale care au impact asupra afacerii;

4.4. *profil de risc* – totalitatea riscurilor la care este expusă o societate în funcţie de apetitul la risc asumat de organele de conducere în procesul decizional şi al strategiei de afaceri;

4.5. *test pentru evaluarea capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare* (în continuare test/teste) – tehnică de administrare a riscurilor utilizată pentru evaluarea potenţialelor efecte ale unor evenimente sau modificări viitoare ale condiţiilor economice şi/sau financiare, care ar putea avea impact asupra situaţiei financiare a societăţii;

4.6. *analiză de sensibilitate* – o simulare de criză care măsoară impactul potenţial al unui/mai multor tipuri de risc care afectează fondurile proprii, solvabilitatea, lichiditatea asupra unui anumit portofoliu sau asupra societăţii în ansamblu;

4.7. *analiză pe bază de scenarii* – o evaluare a rezistenţei unei societăţi sau a unui portofoliu într-un anumit scenariu;

4.8. *test în sens invers* – simulare la nivelul societăţii care include determinarea unui rezultat predefinit (de exemplu, neîndeplinirea cerinţei de a deţine suficiente fonduri proprii eligibile pentru a acoperi necesităţi de solvabilitate) şi identificarea scenariilor care ar putea duce la un astfel de rezultat;

4.9. *toleranţă la risc* – nivelul maxim al riscului acceptat de către societate care corespunde apetitului la risc asumat de societate.

Capitolul II
Evaluarea internă

Secţiunea 1
Organizarea procesului de evaluare internă

5. Evaluarea internă, suplimentar prevederilor art.39 alin.(5) din Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, cuprinde cel puţin următoarele:

5.1. determinarea necesităţilor privind solvabilitatea luând în considerare profilul de risc specific, limitele de toleranţă la risc aprobate şi strategia de afaceri a societăţii;

5.2. asigurarea respectării în mod continuu a cerinţelor aferente ratei de solvabilitate, de capital, precum şi cerinţelor faţă de rezerve tehnice.

6. În sensul subpct. 5.1. societatea instituie proceduri proporţionale cu natura, amploarea şi complexitatea riscurilor inerente activităţii sale, care îi dau posibilitatea să identifice şi să evalueze în mod corespunzător, calitativ şi cantitativ, riscurile la care se expune sau ar putea fi expusă pe termen scurt şi lung, parte a politicii privind evalurea riscurilor proprii şi a solvabilităţii. Societatea dezvăluie metodele utilizate pentru respectiva evaluare.

7. Rezultatele evaluării interne şi cunoştinţele dobândite în acest proces se iau în considerare pentru deciziile strategice ale societăţii, precum şi pentru sistemul de guvernanţă, planificarea afacerii pe termen scurt şi mediu, dezvoltarea produselor de asigurare.

8. Societatea ia în calcul orice evenimente care au sau pot avea impact asupra fondurilor proprii cum ar fi, dar fără a se limita la:

8.1. plata dividendelor;

8.2. creşterea cheltuielilor de achiziţie;

8.3. bonusuri/prime;

8.4. schimbări în datorii subordonate;

8.5. reduceri de prime.

9. Pentru identificarea profilul de risc, societatea asigură:

9.1. crearea matricei de risc în calitate de instrument utilizat în procesul decizional de către organele de conducere şi mijloc de măsurare aplicat în timpul procesului de evaluare a riscurilor proprii pentru a descrie nivelul de risc (gravitatea) prin luarea în considerare a probabilităţii de survenire a riscului în raport cu gradul de severitate a consecinţelor;

9.2. definirea riscurilor şi alocarea acestora către subdiviziunile implicate din cadrul societăţii.

10. La solicitarea Băncii Naţionale a Moldovei societatea va demonstra, prin dovezi fundamentate, utilizarea metodei alese, precum şi adecvarea acesteia la complexitatea şi natura activităţii societăţii în cauză.

11. Societatea prezintă Băncii Naţionale a Moldovei Raportul de supraveghere a evaluării interne a riscurilor proprii şi a solvabilităţii, precum şi rezultatele testelor şi planurile de măsuri corective, în formă electronică, în termen de două săptămâni de la încheierea evaluării interne.

12. Evaluarea internă în cadrul unui grup se efectuează utilizând procese uniformizate aplicabile întregului grup, ţinând cont de riscurile specifice grupului, inclusiv de cele care ar putea fi mai puţin relevante la nivel individual decât la nivel de grup.

Secţiunea a 2-a
Rolul organelor de conducere în cadrul evaluării interne

13. Organele de conducere ale societăţii sunt responsabile de organizarea şi realizarea, procesului de evaluare internă, precum şi de încorporarea rezultatelor evaluării în deciziile aprobate şi strategia de afaceri.

14. Organele de conducere, în limitele competenţelor stabilite în Politica privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii, sunt responsabile pentru procesul de evaluare internă şi participă în mod activ la acesta, inclusiv prin, dar fără a se limita la:

14.1. coordonarea procesului de evaluare şi testarea rezultatelor;

14.2. asigurarea că evaluarea internă reflectă strategia de afacere a societăţii;

14.3. luarea în considerare a apetitului la risc şi toleranţei la risc;

14.4. revizuirea critică a analizei de risc care stă la baza evaluării interne;

14.5. modelul testelor şi analiza scenariilor;

14.6. aprobarea metodelor privind efectuarea evaluării interne.

15. Societatea comunică personalului implicat cel puţin rezultatele şi concluziile privind evaluarea internă, imediat ce procedura şi rezultatele au fost aprobate de către organele de conducere.

Secţiunea a 3-a
Documentele aferente evaluării interne

16. Societatea dispune de cel puţin următoarele documente referitoare la evaluarea internă:

16.1. Politica privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii (în continuare - Politica);

16.2. Evidenţa fiecărei evaluări interne a riscurilor proprii şi a solvabilităţii;

16.3. Raportul intern cu privire la rezultatele evaluarii interne a riscurilor proprii şi a solvabilităţii (în continuare – Raport intern);

16.4. Raportul de supraveghere privind evaluarea internă a riscurilor proprii şi a solvabilităţii (în continuare – Raport de supraveghere).

17. Politica se aprobă de către consiliul societăţii şi se revizuie la necesitate, dar cel puţin anual.

18. Politica include cel puţin următoarele:

18.1. descrierea proceselor şi a procedurilor instituite potrivit pct.6 pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii;

18.2. analiza legăturii dintre profilul de risc, limitele de toleranţă la risc aprobate şi necesităţile de solvabilitate;

18.3. metodele utilizate, inclusiv informaţii despre:

18.3.1. modul şi frecvenţa cu care sunt efectuate testele, analizele de sensibilitate, testele în sens invers sau alte teste relevante;

18.3.2. standardele privind calitatea datelor utilizate;

18.3.3. frecvenţa evaluării şi justificarea caracterului adecvat al acesteia, ţinând seama în special de profilul de risc al societăţii şi de volatilitatea necesităţilor sale de solvabilitate raportate la cerinţa de capital;

18.3.4. calendarul prevăzut pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii şi situaţiile care determină necesitatea unei astfel de evaluări în afara calendarului obişnuit;

18.4. structura raportului evaluării interne;

18.5. atribuţiile şi competenţele fiecărui organ de conducere în procesul evaluării interne, precum şi a fiecărei funcţii implicate în aceasta;

18.6. acţiunile care trebuie întreprinse dacă se constată necesarul de solvabilitate şi de capital.

19. Societatea trebuie să documenteze fiecare evaluare internă şi rezultatele acesteia. Documentele aferente evaluării interne vor cuprinde informaţiile, rezultatele procesului de evaluare internă, cu indicarea sursei şi modul în care societatea a ajuns la acele rezultate, precum şi rapoartele, procesele-verbale ale organelor de conducere, procesele-verbale ale comitetelor specializate, care au legătură cu rapoartele evaluării interne, precum şi rezultatele testelor.

20. Raportul intern cuprinde:

20.1. o descriere a riscurilor la care este expusă societatea, care să cuprindă şi eventualele modificări survenite în perioada de raportare;

20.2. rezultatele calitative şi cantitative ale evaluării interne a riscurilor proprii şi a solvabilităţii, precum şi concluziile în raport cu acestea;

20.3. metodele şi scenariile utilizate în evaluarea internă;

20.4. informaţiile cu privire la necesităţile de solvabilitate ale societăţii, şi o comparaţie între necesităţile de solvabilitate respective, cerinţele de capital şi fondurile proprii ale acesteia;

20.5. informaţiile calitative cu privire la măsura în care anumite riscuri cuantificabile ale societăţii nu sunt reflectate în calculul cerinţei de capital şi, dacă au fost constatate abatere semnificative, o cuantificare în acest sens;

20.6. o descriere a modului în care activele au fost investite în conformitate cu principiul "persoanei prudente" (regula potrivit căreia societăţile investesc numai în active a căror riscuri pot fi identificate, măsurate, administrate, monitorizate, controlate şi raportate în mod adecvat şi care sunt luate în considerare, inclusiv la evaluarea necesarului cerinţei de capital şi al solvabilităţii), astfel încât să fie abordate riscurile menţionate la punctul 21;

20.7. valoarea profitului prognozat;

20.8. rezultatele testelor şi o descriere a modului în care acestea afectează fondurile proprii şi solvabilitatea înainte şi după deciziile luate de către organele de conducere;

20.9. potenţialele acţiuni/planuri de urgenţă în cazul în care se constată necesarul de solvabilitate, precum şi capitalul disponibil se prevede a fi insuficient pentru a sprijini planurile de afaceri viitoare sau în condiţii de stres;

20.10. orice altă informaţie relevantă cu privire la profilul de risc al societăţii.

21. Raportul intern cuprinde informaţii calitative şi cantitative cu privire la profilul de risc al societăţii, prezentate pentru următoarele categorii de risc:

21.1. riscul de subscriere;

21.2. riscul de piaţă;

21.3. riscul de credit;

21.4. riscul de lichiditate;

21.5. riscul operaţional;

21.6. riscul de concentrare;

21.7. alte riscuri semnificative, care pot avea impact asupra societăţii.

22. În sensul subpct. 21.7 riscurile nu se vor limita doar la cele cuantificabile, ci pot include şi altfel de riscuri, fără a se limita la acestea: reputaţional, legislativ, politic, de schimbări tehnologice, climatic, de sustenabilitate, strategic şi riscuri de grup.

23. Raportul de supraveghere conţine cel puţin următoarele informaţii:

23.1. rezultatele calitative şi cantitative ale evaluării interne, precum şi concluziile desprinse de societate din rezultatele respective;

23.2. metodele şi principalele scenarii utilizate în evaluarea internă;

23.3. informaţii cu privire la necesităţile de solvabilitate ale societăţii şi o comparaţie între necesităţile de solvabilitate respective, cerinţele de capital şi fondurile proprii ale societăţii;

23.4. informaţiile calitative cu privire la măsura în care anumite riscuri cuantificabile ale societăţii nu sunt reflectate în calculul cerinţei de capital şi, dacă au fost constatate abateri semnificative, o cuantificare în acest sens;

23.5. acţiuni/planuri de urgenţă în cazul în care se constată necesarul de solvabilitate, precum şi capitalul disponibil se prevede a fi insuficient pentru a sprijini planurile de afaceri viitoare sau în condiţii de stres.

Secţiunea a 4-a
Conformitatea continuă cu cerinţa de capital şi rezervele tehnice

24. Societatea trebuie să analizeze dacă respectă în mod continuu cerinţele de capital şi, în cadrul evaluării interne, trebuie să i-a în considerare cel puţin următoarele:

24.1. natura şi calitatea fondurilor proprii pe toată perioada de planificare a activităţii societăţii;

24.2. categoriile fondurilor proprii şi modul în care aceasta se poate modifica în cursul perioadei de planificare a activităţii societăţii ca urmare a răscumpărării, rambursării sau a maturităţii acestora, atunci când este aplicabil;

24.3 riscurile, la care societatea este sau ar putea fi expusă, ţinând seama de posibilele modificări viitoare ale profilului său de risc ca urmare a strategiei sale de afaceri sau a mediului economic şi financiar.

25. Societatea se asigură că funcţia actuarială a societăţii cel puţin:

25.1. furnizează informaţii referitoare la respectarea în mod continuu de către societate a cerinţelor privind calculul rezervelor tehnice;

25.2. identifică riscurile potenţiale ce decurg din incertitudinile aferente calculului în cauză.

26. Societatea evaluează dacă profilul său de risc se abate de la ipotezele care stau la baza calculului necesităţilor de capital şi dacă aceste abateri sunt semnificative. Societatea, ca prima măsură, realizează o analiză calitativă şi dacă constată că abaterea nu este semnificativă, poate să nu recurgă la o analiză cantitativă, care este obligatorie în cazul în care abaterea este una semnificativă.

Capitolul III
TESTELE

Secţiunea 1
Dispoziţii generale

27. Societatea utilizează testele ca mijloc de evaluare a capacităţii de menţinere a stabilităţii financiare în orice situaţie a societăţii. Testele trebuie folosite în combinaţie cu alte instrumente de administrare şi control al riscurilor.

28. Rezultatele testelor trebuie utilizate de către organele de conducere ale societăţii pentru a înţelege şi a evalua, cel puţin:

28.1. riscurile semnificative asupra activităţii societăţii/profilul său de risc, asigurând o corespondenţă adecvată procesului de management cu acestea;

28.2. dacă capitalul societăţii şi alocarea acestuia asigură suficientă acoperire pentru eventualele evenimente adverse.

29. Societatea identifică factori de risc specifici ale căror modificări pot afecta negativ activitatea societăţii şi care vor fi utilizaţi pentru teste.

30. Societatea poate efectua un test general de performanţă care evaluează toate riscurile principale ale societăţii, precum şi poate evalua scenariile asociate anumitor clase de activitate separate.

Secţiunea a 2-a
Metodele şi elementele testelor

31. Metodele de testare sunt alese de societate, luând în considerare natura, amploarea şi complexitatea activităţii sale şi a riscurilor la care aceasta este expusă.

32. Pentru analizele de sensibilitate trebuie selectate clasele de activitate, tipurile de asigurări sau riscuri, în modul în care acestea să asigure acoperirea adecvată a activităţii societăţii şi a riscurilor individuale la care aceasta este expusă.

33. Analiza pe bază de scenarii include o evaluare a modificărilor simultane în mai mulţi factori de risc şi reflectă evenimentele care, din perspectiva societăţii, sunt probabil să apară în viitor. Analiza pe bază de scenarii se poate baza pe evenimente anterioare care au avut un impact semnificativ asupra pieţei sau asupra societăţii ca scenariu istoric sau asupra evenimentelor aşteptate care pot apărea în viitor ca scenariu ipotetic.

34. În cadrul analizei pe bază de scenarii, societatea trebuie să asigure descrierea detaliată a scenariului, acoperind toţi factorii de risc şi influenţa acestora în viitor asupra societăţii. Scenariile istorice trebuie să fie bazate pe evenimente excepţionale, dar plauzibile pe parcursul unei anumite perioade, utilizând, dacă este posibil, date înregistrate pe parcursul unui întreg ciclu economic.

35. Testul în sens invers trebuie să se bazeze pe o evaluare calitativă, care să permită dezvoltarea unui scenariu care să acopere riscurile semnificative.

36. Societatea poate folosi şi alte metode de testare, cu condiţia că utilizarea acestora trebuie să fie una argumentată, transparentă, documentată şi obiectivă. La solicitarea Băncii Naţionale a Moldovei, societatea demonstrează metodologia de testare selectată şi pertinenţa acesteia pentru situaţia şi riscurile la care societatea este expusă.

37. Principalele elemente ale procesului de testare includ următoarele, fără a se limita la:

37.1. identificarea scenariilor: societatea trebuie să identifice scenariile, raportate la specificul activităţii sale, care ar putea afecta stabilitatea financiară, ce pot include catastrofe naturale, colapsuri ale pieţei financiare, creşteri semnificative ale cererilor de despăgubire, pandemii;

37.2. evaluarea impactului financiar: societatea evaluează impactul financiar al scenariilor asupra fondurilor sale proprii, cerinţa de capital, precum şi asupra altor indicatori prudenţiali, după caz;

37.3. testarea portofoliului: testarea conţine evaluarea portofoliului de asigurare pentru a determina cum ar putea fi afectate diverse tipuri de poliţe şi clasele de activitate în cazul acestor testări;

37.4. în planurile de management a riscurilor societatea ia în considerare rezultatele testelor, pentru a identifica tehnicile de diminuare a riscurilor, prin ajustarea portofoliului de asigurări, majorarea capitalului, reducerea expunerii la riscuri, adoptarea unor politici mai restrictive în ceea ce priveşte subscrierea de noi poliţe în funcţie de rezultatele testelor, alte măsuri adecvate situaţiei, care necesită a fi justificate.

Secţiunea a 3-a
Organizarea testelor

38. Evaluarea internă include un număr suficient de teste, derivate din strategia de afaceri şi riscurile semnificative identificate în timpul procesului de evaluare internă.

39. Consiliul societăţii stabileşte frecvenţa efectuării testelor, dar nu mai rar decât odată pe an. Testările pot fi efectuate şi neplanificat, prin decizia organului executiv, pentru scopuri specifice. Urmare a rezultatelor testelor efectuate, consiliul societăţii stabileşte termenul şi modul de remedire a deficienţelor constatate.

40. Societatea este obligată să dispună de politici şi proceduri documentate aferente testelor, care să includă cel puţin:

40.1. tipurile testărilor şi scopul principal al fiecărei componente a programului privind testele;

40.2. frecvenţa testelor şi criteriile în funcţie de care acestea sunt aplicate;

40.3. informaţiile şi sursele de informaţii relevante;

40.4. detaliile metodologice ale organizării şi desfăşurării fiecărui tip de teste, inclusiv rolul personalului implicat şi etapele;

40.5. scenariile aplicate şi modul de remediere a deficienţelor constatate, bazate pe scop, tip şi rezultat al testelor.

41. Pentru fiecare etapă a testelor, societatea trebuie să documenteze scenariile şi elementele fundamentale ale exerciţiului. Acestea vor include raţionamentele şi hotărârile care stau la baza scenariilor alese şi sensibilitatea rezultatelor în funcţie de tipul şi severitatea scenariilor. O evaluare a unor astfel de scenarii trebuie efectuată de către societate în mod regulat sau în funcţie de evoluţia condiţiilor interne şi externe.

42. Societatea trebuie să asigure, cel puţin o dată pe an, o verificare dacă scenariile privind profilul de risc, metodologia selectată şi mediul în care aceasta îşi desfăşoară activitatea rămân valabile în timp. În acest sens, societatea verifică relevanţa următoarelor elemente:

42.1. sfera de cuprindere a expunerilor asupra cărora se aplică testele;

42.2. oportunitatea ipotezelor;

42.3. adecvarea sistemului de administrare a informaţiei;

42.4. integrarea în cadrul procesului de administrare al societăţii, inclusiv claritatea liniilor de raportare;

42.5. politica de aprobare a procesului de desfăşurare a testelor, inclusiv în cazul modificărilor;

42.6. relevanţa, acurateţea şi integritatea datelor încorporate în procesul de desfăşurare al testelor;

42.7. actualitatea metodologiei şi adecvarea acesteia faţă de riscurile cu care se confruntă societatea;

42.8. calitatea formalizării procesului de desfăşurare a testelor.

43. Societatea trebuie să utilizeze date veridice, exacte, actuale şi reprezentative pentru efectuarea testărilor.

44. Societatea trebuie să determine toate riscurile care pot fi supuse testelor, efectuând analize ale naturii şi portofoliilor sale, precum şi ale mediului în care aceasta îşi desfăşoară activitatea. În funcţie de riscurile identificate, societatea stabileşte factorii de risc care vor fi utilizaţi pentru teste. Programul privind testele conţine cel puţin următoarele:

44.1. analiza domeniilor de activitate, tipurile de risc, precum şi componentelor separate ale portofoliilor şi claselor de activitate;

44.2. interdependenţa dintre riscuri;

44.3. un mecanism flexibil care permite modelarea unei varietăţi de teste pe orice domeniu de activitate, tip de risc sau eveniment posibil;

44.4. date care reflectă activităţile societăţii în vederea obţinerii unei imagini complexe referitor la rezistenţa acesteia la potenţialele scenarii care ar putea interveni.

45. Societatea trebuie să justifice alegerea factorilor de risc pentru teste, iar rezultatele trebuie utilizate pentru determinarea toleranţei la risc a societăţii şi stabilirea unor limite la expuneri în vederea fundamentării opţiunilor strategice referitor la planificarea activităţii pe termen scurt şi pe termen lung.

46. Consiliul societăţii are responsabilitatea finală asupra cadrului instituţional privind testele, iar organul executiv aprobă modalitatea de proiectare a analizelor şi a testelor pe baza scenariilor determinate, participă la revizuirea şi identificarea potenţialelor scenarii de criză, precum şi contribuie la implementarea strategiilor de atenuare a riscului.

47. Atât consiliul societăţii, cât şi organul executiv trebuie să ia în considerare rezultatele testelor şi să analizeze implicaţiile rezultatelor testelor asupra apetitului la risc al societăţii şi limitelor acestuia, planificarea financiară şi de fonduri proprii, planificarea de urgenţă şi acţiuni de remediere. Rezultatele testelor trebuie să fie utilizate în procesul de gestiune a portofoliilor societăţii, procesele de aprobare a noilor produse de asigurare şi să sprijine orice alte procese de luare a deciziilor la nivelul societăţii.

48. Societatea trebuie să includă procesul aferent testelor în calitate de parte componentă a managementului riscurilor şi să dispună de linii clare de raportare şi comunicare, într-un format comprehensiv. Procesul de raportare a rezultatelor testelor presupune, cel puţin, următoarele:

48.1. rezultatele testelor trebuie să fie raportate organelor de conducere în timp util pentru a fi luate măsuri adecvate şi cu frecvenţa corespunzătoare;

48.2. rapoartele privind rezultatele testelor trebuie să furnizeze organelor de conducere o imagine de ansamblu asupra riscurilor la care societatea este sau ar putea fi expusă;

48.3. rapoartele privind rezultatele testelor trebuie să atragă atenţia asupra riscurilor potenţiale, să prezinte principalele ipoteze ale scenariilor şi să furnizeze recomandări pentru măsuri sau acţiuni de remediere a situaţiei.

49. Organele de conducere ale societăţii, potrivit competenţei, în funcţie de nivelul expunerii la risc determinat de teste, precum şi în funcţie de obiectivele şi de toleranţa la risc stabilite vor aplica unele din următoarele măsuri, fără a se limita la acestea:

49.1. utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului;

49.2. reducerea expunerilor deţinute de societate din anumite clase de asigurări, regiuni geografice şi o revizuire a gradului de diversificare, cu condiţia ca aceste expuneri sunt suficient de sensibile la posibile evenimente adverse;

49.3. revizuirea planului de finanţare;

49.4. implementarea modului de remediere a deficienţilor constatate.

50. Deciziile referitoare la măsurile luate conform pct.49 de către organul de conducere competent trebuie să fie argumentate şi formalizate.

51. Procedurile de efectuare a testelor trebuie revizuite periodic, reieşind din necesităţile societăţii.

52. La revizuirea procedurilor de efectuare a testelor, societatea trebuie să ţină cont de cel puţin următoarele:

52.1. adecvarea sistemului informatic pentru pregătirea, desfăşurarea şi finalizarea procesului de testare;

52.2. dacă procesul de testare a fost integrat în sistemul de management al riscului societăţii;

52.3. dacă procesul de testare este documentat corespunzător şi persoanele responsabile deţin cunoştinţe privind procedurile de efectuare a testelor.

53. Informaţiile cu privire la rezultatele testelor sunt prezentate organelor de conducere imediat după finalizare şi servesc la luarea deciziilor corespunzătoare.

Secţiunea a 4-a
Cerinţe de bază pentru teste

54. La determinarea frecvenţei efectuării testelor, societatea ţine cont, cel puţin, de următoarele:

54.1. obiectivele şi scopul programului privind testele;

54.2. schimbările semnificative în mediul în care societatea îşi desfăşoară activitatea sau în profilul de risc al acesteia;

54.3. disponibilitatea datelor interne necesare pentru a efectua testele.

55. Banca Naţională a Moldovei are dreptul de a solicita societăţii efectuarea testelor cu o altă frecvenţă, decât cea stabilită în condiţiile pct.54.

56. În cadrul testelor, societatea trebuie să evalueze şi factorii din mediul extern care nu depind de aceasta, dar care pot avea impact asupra stabilităţii sale financiare.

57. În cazul în care o societate decide să utilizeze date istorice pentru analiza pe bază de scenarii în cadrul procesului de testare, aceasta trebui să evalueze evoluţiile pieţei în urma evenimentelor în cauză, produselor noi, tehnicilor de diminuare a riscurilor.

58. În cadrul testării, societatea stabileşte o perioadă de testare, la determinarea căreia, societatea ţine cont de perioada de activitate planificată, precum şi de posibilităţi în timp de schimbare a situaţiilor testate.

59. Testele trebuie să fie bazate pe evenimente excepţionale, dar admisibile. Testele pot fi simulate pe scenarii ce nu au avut loc anterior şi sunt menite de a evalua aplicabilitatea modelelor la posibilele schimbări ale mediului economic şi financiar. La alegerea testelor, societatea trebuie să ţină cont de cel puţin următoarele:

59.1. testele trebuie să fie efectuate la diferite grade de severitate şi probabilitate de survenire;

59.2. testele trebuie să fie dinamice şi să includă apariţia simultană a mai multor evenimente în întreaga societate. Dezvoltarea unui portofoliu de scenarii ipotetice, care include şi un scenariu bazat pe evoluţiile istorice relevante ale parametrilor de risc;

59.3. în cazul scenariilor istorice, testele trebuie să fie bazate pe scenarii excepţionale, dar plauzibile pe parcursul unei anumite perioade, utilizând, dacă este posibil, date înregistrate pe parcursul unui întreg ciclu economic;

59.4. societatea trebuie să înţeleagă cât de sever pot fi afectate fondurile sale proprii de profitabilitatea viitoare sau lipsa acesteia şi cum face faţă unei situaţii de criză precum cea testată.

60. Efectuarea testelor activităţilor unei societăţi trebuie să includă cel puţin următoarele riscuri materiale, fără a se limita la acestea:

60.1. riscul de concentrare

60.2. riscul de subscriere;

60.3. riscul de piaţă;

60.4. riscul operaţional;

60.5. riscul de credit;

60.6. riscul de lichiditate;

60.7. alte riscuri.

61. Testul de sensibilitate sau de scenariu trebuie să identifice ipoteze cu privire la modul în care factorii de risc pot să evolueze şi să modeleze o serie de scenarii posibile de diferite grade de severitate.

62. Societatea trebuie să se asigure că modificarea factorilor de risc selectaţi este suficient de mare în termeni absoluţi şi/sau relativi.

63. Testul de scenariu trebuie să anticipeze şi şocuri excepţionale, dar scenariul trebuie să fie unul realist, adică probabil să se materializeze.

64. În cadrul procesului de testare, societatea ia în considerare identificarea celui mai sever scenariu asociat cu o criză sau şoc, ale căror efecte ar putea afecta stabilitatea financiară a societăţii.

65. În cadrul procesului de testare, societatea ia în considerare următoarele aspecte, fără a se limita la acestea:

65.1. legate de riscul de subscriere:

65.1.1. adecvarea preţurilor şi incertitudinile legate de stabilirea preţurilor noilor produse de asigurare;

65.1.2. creşterea sau scăderea rapidă a portofoliului de asigurări;

65.1.3. evenimente catastrofale şi daune latente;

65.1.4. eventuala epuizare a limitelor stabilite în programul de reasigurare;

65.1.5. amploarea şi frecvenţa cererilor de daune majore;

65.1.6. rezultatul cererilor de daune legale;

65.1.7. influenţa inflaţiei;
65.1.8. adecvarea rezervelor tehnice;
65.1.9. modificări ale indicatorilor mortalităţii, longevităţii şi morbidităţii;
65.1.10. modificări ale tendinţelor de rezoluţiune a contractelor de asigurare;
65.1.11. schimbări în comportamentul asiguraţilor care conduc la o tendinţă mai mare de a solicita reclamaţii sau litigii cu o societate de asigurare;
65.1.12. alte schimbări sociale, economice, juridice sau tehnologice.
65.2. legate de riscul de piaţă:
65.2.1. o scădere severă a economiei sau a pieţei;
65.2.2. amploarea incompatibilităţilor dintre active şi pasive;
65.2.3. riscul de reinvestire;
65.2.4. modificarea curbei ratei dobânzii.
65.3. legate de riscul operaţional:
65.3.1. mediul juridic în care îşi desfăşoară activitatea societatea şi modificările acestuia;
65.3.2. tehnologia informaţiei utilizată în activităţile unei societăţi;
65.3.3. modificările structurale interne, procesele şi procedurile interne ale societăţii;
65.3.4. factorul uman;
65.3.5. riscul ca clauzele contractuale să fie tratate mai larg decât se aştepta;
65.3.6. riscurile asociate cu dependenţa de anumite canale de vânzare;
65.3.7. riscurile asociate cu achiziţionarea de servicii de la terţi;
65.3.8. riscurile cibernetice;
65.3.9. riscurile climatice;
65.3.10. riscul de sustenabilitate;
65.3.11. riscurile legate de lipsa sau omisiunea procedurilor de control.